

ಕುರಿಗಾಹಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಡಾ. ನಿಂಗಪ್ಪ

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಸಿಂಧನೂರು.

Abstract:

ಪ್ರಪಂಚದ ಮೊದಲ ವೃತ್ತಿ ಪಶುಪಾಲನೆಯಾಗಿದ್ದು, ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ನದಿ ಬಯಲು ಫಲವತ್ತಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನವ ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀರಿನ ಮೂಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ, ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಪಳಗಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಪಶುಪಾಲನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೃಷಿ, ಹಾಲು, ಉಣ್ಣೆ, ಚರ್ಮ, ಮಾಂಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡ ಮಾನವ ಪಶುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕುರಿ ಇಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನಷ್ಟು ಕುರಿಯು ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರ ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುರಿಯನ್ನು ಸಾಧು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧುತ್ವಕ್ಕೂ ಕುರಿಗೂ ತುಂಬಾ ನಂಟು. ಕುರಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಮತ್ತು ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆಸರೆ ಪಡೆದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ತನ್ನ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ತನ್ನ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕುರಿ, ಆಡು, ಆಕಳು, ಕುದುರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಾಹಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಕುರಿಗಾಹಿ, ಕುರುಬ, ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು, ಹಾಲಮತ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಕುರುಬರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು, ಅಲೆಮಾರಿ ಹಾಗೂ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದವರು. ಕಾಲ ನಂತರ ಇತರೆ ಜನರಂತೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿಕರಾದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವರು ಮೂಲ

ವೃತ್ತಿಯಾದ ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಎರಡನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ಆರ್ಯ ಮೂಲದವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ದ್ರಾವಿಡ ಪೂರ್ವ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲುವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ

Please cite this article as: ನಿಂಗಪ್ಪ. (2024). ಕುರಿಗಾಹಿ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ: ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ನೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 3(2), 181-190

ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 600 ರಿಂದ 800 ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆ ಬೀಳುವ ತೆಲಂಗಾಣದ ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರೆ ಒಣ ಪ್ರಸ್ತಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇಲನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಕರಣಿಯ ಲಖಿಮೇಶ್ವರ ಸೋಮನಾಥ ದೇಗುಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರದಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋದ ಪಶುಪಾಲಕ ಕುರುಬರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಕಣಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಿವಾಸ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಕುರುಂ ಬೆಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುರುಂಬರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿತ್ತು. ಕುರುಬ ಗೌಳಿಗಳು ಮರಾಠ ರಾಜ್ಯದ ಭದ್ರಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದರು. 1999ರ ಮೇ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ಸಂಭವಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪಾಕ್ ಸೇನೆ ಭಾರತ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ನುಸುಳಿ ಇರುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿಸಿದವರು ಕುರಿಗಾಹಿಗಳು ಎಂಬುದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕುರಿಗಾಹಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಪದನಿಷ್ಪತ್ತಿ

ಕುರುಬ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು “ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಫರ್ಡ್ (Shepherd), ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಫಿರ್ಟ್ (Shiophirt) ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ (Shos, Hykoss, Shepherd King) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ”.

ಕುರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಎತ್ತರ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಕೂ/ಕು ಎಂದರೆ ಪರ್ವತ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ ಇದರಿಂದ ಕುರುಂಬ/ಕುರುಬ ಎಂದರೆ ಪರ್ವತವಾಸಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರು ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ‘ಪ’ ಪದದೊಂದಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯ, ಅರಸ, ಕುರಿಯ ಯಜಮಾನ, ಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ‘ಕುರುಪ’ ಪದ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಕುರು ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ

ವಾಸಿಸುವವರು, ಕುರುಪ ಪದದಿಂದ ಕುರುಬ ಎನ್ನುವ ಪದ ಉಗಮಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಕು’ ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳೆಂದು ‘ಕೋ’ ಎಂದರೆ ಕುರಿ ಎಂದು, ಕುರಿ ಎಂದರೆ ಕುರ್ಚಾ ಕುಳ್ಳ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿರುವುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಬರನ್ನು ಮಲೆಯರು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಪ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ‘ಉಣ್ಣೆ ನೇಕಾರ’ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುರುದೇಶ ಎನ್ನುವ ಪದವಿದ್ದು ಕುರುವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೌರವರು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೌರವ > ಕುರುವ > ಕುರುಬ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬದಲಾಗಿರಬಹುದು.

ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ‘ಯದು’ ಮತ್ತು ‘ತುರ್ವಶರು’ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಬರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿರದೆ ಜನಾಂಗದ ಹೆಸರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಾಹಿಗಳಿಗೆ ಯಾದವಲು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೆಕ್ಕೆಜಿಯವರ (ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ 14 ಸೆ.ಮೀ. 768) ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಅಂಶ ಸುಮಾರು 24 ಕೋಟಿಗಳ ಅಧಿಪತ್ಯದ ಉತ್ತಮ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ನೌಕರಿ, ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ರಾಜನೊಬ್ಬನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆತನೇ ಕಾಮಾಂಡ ಕುರುಂಬ ಪ್ರಭು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಅವರು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದ ಆದಿಪುರುಷ ಉಂಡಾಲ ಪದ್ಮಣ್ಣ ಅಥವಾ ಪದ್ಮರಸ ವೀರಶೈವ ಪ್ರಭಾವಿತ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ರೇಣುಕಾರಾಧ್ಯ ಅಥವಾ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಕುರುಬರ ನಾಯಕನಾದ ಪದ್ಮರ ಸತ್ಪದ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎ.ಎಚ್. ಕೀನ್ ಅವರು ಆರ್ಯನ್ ಮಾತನಾಡುವ ಹಿಂದೂಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಬಂದವರು, ಅವರೇ ಡೆಕ್ಕನ್ನಿನ ನಿಜವಾದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಅವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ‘ಕಪ್ಪು

ಜನರು' ಬಹುಶಃ 'ನೆಗ್ರೈಟ್' ಮಾದರಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್. ಸಿಮನ್ ಅವರು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಪೂರ್ವಜರು ಈ ಖಂಡಕ್ಕೆ 'ವಲಸೆ' ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಹಂತ ಕೆಳಗಡೆ ಇದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಕಠಿಣ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಿ.ಜೆ. ಬ್ರೌನ್ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದರೆ 'ಕುರುಂಬ ನಾಣ್ಯ'ಗಳೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಬಿಹಾರದ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ತೋ (ಮಾಲರು>ಮಲವರು) ಕುಖರ್ (ಕುರುಬರು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವನವಾಸಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಭಾಷೆ ಕನುಡಿಗೆ (ಕನ್ನಡ) ಹತ್ತಿರದ್ದೆಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇರಾವತಿ ಕರ್ವೆ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಧನಗಾರರು ಕನಾಡು (ಕರ್ನಾಟಕ) ಬಳಗದವರೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

1859ರ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇರಿ ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿ ಬಿಜಾಪುರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೇ ಈ ಭಾಗದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. 1891ರ ಮೈಸೂರು ಜನಗಣತಿ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕುರುಬ ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಾಚೀನ ವೃತ್ತಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಬಹುಶಃ ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವದ ಮನುಷ್ಯ ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ್ದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರುಬರು ಈ ನೆಲದ ಅತಿ ಪುರಾತನ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಫರ್ಡಿನೆಂಡ್ ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ

ಕುರುಬ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಕುರು' ಎಂದರೆ ಮರಡಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು, ತಾನಿದ್ದ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತರುವ ಬದಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ತಳಿ ಬೆಳೆಸುವ ಉಪಾಯ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಯಶಸ್ಸು ಈ ಜನರದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗಸ್ಪುವ ಒಪ್ಪೆಟ್ ಅವರು ತಮ್ಮ 'Original Inhabitants of India' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಜನಾಂಗವೆಂದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ತೀರ ಹಳೆಯ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಈ ನೆಲದ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ವಂಶಜರು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದವರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಿಸ್ಲೆ ಮತ್ತು ಹಟ್ಚನ್ ಅವರು ಕುರುಬರು ಆರ್ಯ ಮೂಲದವರು ಏಕೆ ಆತ್ಮೀಯರಾದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಮೊದಲ ವರ್ಗ ಕುರುಬರು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಕುರುಬರು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು, ಆದರೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗ ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. Indeed the Kurubas must be regarded as very old inhabitants of this land who can contest with their Dravidian Kinsman. The priority of occupation of the Indian soil. They (The Kurubas) are modern Representatives of the ancient Kurubas are Pallavas, who were once so powerful throughout South India. ವಂಶಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಹ್ಯಾಂಡೋನ್ ಅವರು ಕುರುಬರು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ದ್ರಾವಿಡರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'Cambridge History of India' ಕೃತಿಯ ಲೇಖಕರು ವೇದಕಾಲದ ಆಂಧ್ರರು ದ್ರಾವಿಡರೆಂದು

ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಲಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಂಧ, ಅಂಧಕರು ಆಂಡಾರರು (ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದ ಪಂಗಡ) ಒಂದೇ ಎಂದು ಇವರೇ ಆಂಧರೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ರಾಯ್ ಅವರು ಕುರಿಗಾಹಿಗಳಿಗೆ (ಕುರುಬ) ಓರಯನ್ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಟಾಲೆಮಿ ಅವರು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಎರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ 'ಆಂಡರ್' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗಲೂ ಸಹ ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಆಂಡೇಯರೆಂಬ ಒಂದು ಪಂಗಡವಿದೆ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಆರ್. ಕಿಂಗ್ ಅವರು 'ಅಬೊರಿಜಿನಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಫ್ ನೀಲಗಿರಿ ಹಿಲ್ಸ್' ಕುರುಂಬರು - ಕುರಿಗಾಹಿ ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಾಂಗವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್.ಎ. ಸ್ವವರ್ತ್ ಅವರು ಕುರುಬ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡ ಮೂಲ 'ಕುರು' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಉಗಮಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಿಯಟ್ ಅವರು ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಹತ್ವದ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಜನಾಂಗ (ಕುರುಬ)ವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಭಗವಾನ್ ಇಂದ್ರಜಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಡಂಗರ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಡಂಗ ಎಂದರೆ 'ಬೆಟ್ಟ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಡಂಗರ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಹೊಂದಿ 'ಗರ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವವರು/ಕುರುಬರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶಿ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಧನಗರರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾದ ಡಂಗೆ ಕುರುಬ ಮಂಡಕೆ ಜಂಡ ಜನಾಂಗದ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲು ಮಾರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೌಳಿಗರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದ ಧನಗರರನ್ನು ಗೌಳಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕರೋಲಿಯ ಅರಸು ಮನೆತನ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮುದ್ದಿನ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಕುರಿ ಇವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಲಾಂಛನವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಲ್ವೇರದ ಗೌಸಿಪುರ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ 'ಕಂದಕ' ಎಂದರೆ 'ಕಾಡು' ಅಥವಾ 'ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕುರುಬ ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನ

ಕುಲವಿಲ್ಲ ಗೋತ್ರವಿಲ್ಲ

ಕುರುಬ ಫಲ ಕಾಣೋ ಬಸವಣ್ಣ

ಕುರಿಗಾಹಿ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನಿ ಕುರಿಗಾಹಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗ ಕುರಿಗಾಹಿ ಕುರುಬ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಿಶ್ರ (1975) ಅವರು ಕಾಡು ಕುರುಬರು ಜೇನು ಕುರುಬರು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಪಲ್ಲವರ ಸಂತತಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಮಲಬಾರ್‌ನ್ನು ಕುರುಬರ ನಾಡು (ಕುರುಬ ಬಾಸ್) ಎಂಬುದಾಗಿ 1891ರ ಮದ್ರಾಸ್ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪಶುಪಾಲನೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕುರಿಗಳ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ, ಕಂಬಳಿ ನೇಯುವುದು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಇವರ ಮೂಲವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಕುರುಬರೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಹಸುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗುಡ್ಡ-ಬೆಟ್ಟಗಳ ಎತ್ತರವಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಜಲಾಶಯವುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಈ ಜನಾಂಗ

ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಬರಿಗೆ ಮಲೆಯರು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುರುಬರು ಎಂದರೆ ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದವರು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಕುರಿಗಾಹಿಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರುಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕುರುಬ, ಕುರುಬರ, ಕುರುಬನ್, ಕಾಡು ಕುರುಬ, ಜೇನು ಕುರುಬ, ಹಾಲುಮತ, ಗೊರವಗೊಂಡ, ಮಧ್ಯಗೊಂಡ, ರಾಜಗೊಂಡ, ಗೋಡಾರಿ, ಕುರ್ಮಿ, ಕುರ್ಮ; ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುರುಬ, ಹೆಗಡೆ, ಕುರುಮನ್, ಯಾದವುಲು, ಗೊಲ್ಲವಾಡು, ಕುರುಮಾ, ಕುರುಮವರು; ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಗೊಂಡ್ಲಾ ಧನವಾರ್; ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಡಾಲಿಯ, ಕಡಲು, ಆರ್ಯ, ಧನಗರ್, ಅಹಿರರು, ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಗಡೇರಿಯ, ಧನಗರ್; ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂಗಿಲ, ಬರೇಲಾ, ಬಿಯರ್, ಬಿಲ್ವಾ, ಹರನಾಟಲ್, ಕಲನಾಲಿಯ, ಹೋಡ್ಕುವಾಲ್; ಹಿಮಾಚಲದಲ್ಲಿ ಗದೇರಿಯ; ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿ; ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ರಾಜಗೊಂಡ, ಗೋಧಾರಿ, ಹೆಗಡೆ, ಮಧ್ಯಗೊಂಡ, ಗೊಂಡಿ, ಪುಲಯನ್; ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧನಗರ್, ಬಾಗ್ಲ, ಗಾಡಿ, ಹತಗಾರ, ಹತ್ಕಾರ್, ಪಾಲ್, ಕುರುಯಾರ್. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಧನಗಾರ್, ಕುರುಬರ, ಗಡಾರಿಯ; ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಮಾರ್, ರುದ್ರಪಾಳ್, ಗೊಂಡ; ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಡಾರಿಯ, ಗದಾರಾಯ; ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗಡಾರಿಯ, ಚಾಂಡಾಲಿಯ, ಗಾವಳ, ಗೋಶಿ, ಕಬೀರಿಯಾ, ಗೊಂಡ, ಕುಮರ್; ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುರುಂಬ, ಗೊಂಡ, ಹೆಗಡೆ; ತ್ರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಗೊಂಡ, ಕುರಾರಿಯರ್; ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿ, ಗಡಾರಿಯ, ಪಾಲ್; ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಗೊಂಡ, ಗುಡೇರಿ, ಪಾಲ್; ಚಂಡಿಗಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಡಾರಿ, ಗಡ್ಡಿ;

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿ, ಗಾರ್ಡಿ, ಕುಮಾರ್; ಗೋವಾ ದಮನ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಧನಗರ್; ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುರುವ, ಮಧ್ಯಗೊಂಡ್, ರಾಜಗೋಡ್; ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಕುರುವನ, ಕುರುಂಬ, ಮಧ್ಯಗೊಂಡ ಮತ್ತು ರಾಜಮಹಲ್ ಗುಡ್ಡಗಳು ಭೋಟಾ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಶೋ ನದಿ ತೀರ ಕುರೈ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದ ಒಳಭೇದಗಳು

ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಳಭೇದಗಳು ವೃತ್ತಿ ಆಚರಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾಮ ವಿಶೇಷಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಲುಮತದವರು: ಹಾಲನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವಿಸುವುದರಿಂದ ಕುರುಬರಿಗೆ ಹಾಲುಮತದವರು ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ವಿವಾಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಸೀಳು ಬಿದ್ದ ದಾರಿಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು, ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ವನವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಮಲೆ ಹಾಲು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಆಗ ಗಿರಿಜೆ ಈ ಹಾಲು ವೃಥಾವಾಗಬಾರದೆಂದು ಗಿರಿಜೇಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ಈಶ್ವರನು ಹಾಲು ಬಿದ್ದ ಕಡೆ ತನ್ನ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಜಾತಿ ಎರಡು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡು ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುದ್ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮುದ್ದವ ಎಂಬ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಎಂಬ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳಿವೆ.

ಕಂಬಳಿ ಕುರುಬರು: ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ನೇಯ್ದು ಜೀವನ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಉಡುವ ಮತ್ತು ಹೊದಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ, ಇವರನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಳೆ ಕುರುಬರು ಎಂದು

ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಇವರು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಕನಕಯ್ಯ ಜಾತಿಯವರು: ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹರಿದಾಸರು ಸಂತರು ವರ ಕವಿಯು ಆಗಿದ್ದ ಕನಕದಾಸರು ಹಾಲುಮತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕುರುಬ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಮಾನದ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಕನ್ನಯ್ಯನ ಜಾತಿಯವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ಬಂದಿದೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕನ್ನಯ್ಯ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಡೆ ಕುರುಬರು: ಅಂಡೆ ಕುರುಬರು ಅಥವಾ ಅಂಡೆ ವಜೀರರು ಎನ್ನುವುದು ಕುರುಬರಲ್ಲೊಂದು ಕುಲ ಬೆಡಗು ಇವರು ಲಿಂಗವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ನೇಯುವುದು ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ, ಕುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಬದಲು ಆಕಳು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಹಾಲು, ಮೊಸರು ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಿದರಿನ ಹಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಅಂಡೆ ಕುರುಬರೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ, ಇವರು ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಲಿಂಗಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ತಮ್ಮ ಶೈವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಒಡೆಯರು: ಇವರು ಸಾಮಂತ ಕುರುಬರ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಬರ ಕುಲಗುರುವಾದ ರೇವಣಸಿದ್ದರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಇವರೇ ಕುರುಬರಿಗೆ ಕುಲಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುರುಬರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಜನಾಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇವರು ಕುರುಬರ ಜೊತೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ

ಪೌರೋಹಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿತ್ವವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮಾಡಿದ ದಿಟ್ಟ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಗೊರವಯ್ಯಗಳು: ಗೊರವಯ್ಯಗಳು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಗೊರವಯ್ಯಗಳೆಂಬ ಮೈಲಾರಲಿಂಗನ ಭಕ್ತರಿರುವರು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಯ್ಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೆಲ ಕಾಲ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದಲೂ ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವವರು. ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕವಡೆಗಳನ್ನು ಒರಸೆವರೆಗೆ ಕಂಬಳಿಯ ನಿಲುವಂಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಕರಡಿಯ ಚರ್ಮದ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹಣೆಗೆ ವಿಭೂತಿ ಗಂಧ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಡಮರುಗವನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಈಶ್ವರನ ವೀರಭದ್ರನ ದಂಡಕಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವವರು ಇವರನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ದಾಸಯ್ಯಗಳು: ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುವ ದಾಸಯ್ಯಗಳೆಂಬ ಪಂಗಡ ಇರುವುದು ಇವರು ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರು ಹಣೆಗೆ ನಾಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೊರಳಿಗೆ ತುಳಿಸಿ ಮಣಿಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಭವನ ರಾಶಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಾಗಟಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಬಾಯಿಂದ ಶಂಖವನ್ನು ಉದುವರು ಇವರ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ವಿಷ್ಣುವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ವಾರದ ಕುರುಬರು: ಮೈಸೂರು ಮಂಡ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರ, ಗುರುವಾರ, ಆದಿತ್ಯವಾರ ಎಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಕುರುಬರಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ದಿನದಂದು ನೇಮ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮತ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ಆರಾಧಿಸುವವರು ಇವರನ್ನು ಹರಿಹರ ಪರಂಪರೆಯವರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಗ್ಗಡೆಗಳು: ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುರುಬರೆಲ್ಲ ಗೌಡ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಎಂಬ ಗೌರವ ಶಬ್ದಗಳು ಅವರವರ ಹೆಸರಿನ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದುರುಗನಗೌಡ, ಅಯ್ಯನಗೌಡ, ಯಲ್ಲನಗೌಡ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಗೌಡಶ್ಯಾನಿ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಮತಾಚಾರ: ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಶೈವರು ವೈಷ್ಣವರು ಇದ್ದಾರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆರಾಧಕರಿಗಿಂತಲೂ ಶಿವನ ಆರಾಧಕರು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಷ್ಣು ಈಶ್ವರ ಎಂಬ ಭೇದ ಮಾಡದೆ ಎರಡು ದೇವರುಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಳವಾಯಿಗಳು : ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಒಂದು ದೈವಿಕ ಆಚರಣೆ. ಕುರುಬ ಜನಾಂಗ ಜೀವಂತ ದೈವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ದೇವಗಣ ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಸಮೂಹವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕ. ಬೀರದೇವರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರ ನಡುವಿನ ಮೌನ ಮುರಿದು ಭಕ್ತರಿಗೆ 'ಕುರುಹು' ಎಂಬ ಭಾಷೆಯಾದವನು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕುರಿಗಾಹಿಯ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗಿನ ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಕಾಪುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಪೂರ್ವಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಮಾರುತ್ತಾ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಸಿರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ನೀಲಮ್ಮರಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಆರು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬಡತನ ಕಂಡು ಮನ ಕರಗಿದ ಶಿವ ಜಂಗಮ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದು ನೀಲಮ್ಮಳಿಗೆ ಪವಿತ್ರ ಭಸ್ಮವನ್ನು ನೀಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನ ಜನನದ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಸಂಪತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ. ಆಗ ಆ ಮಗನನ್ನು ಉಂಡಾಲ ಪದ್ಮಣ್ಣ ಎಂದು

ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲ ಕಸುಬು ವ್ಯವಸಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ಇತರ ಆರು ಸಹೋದರರಂತೆ ಉಂಡಾಲ ಪದ್ಮಣ್ಣ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ತಂತ್ರ ಹೂಡಿದ ಸಹೋದರರು ಹುತ್ತ ಒಂದನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪೊದೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಹುತ್ತದೊಳಗಿರುವ ಹಾವು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಹಾವಿನ ಬದಲಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಕುರಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಈ ಕಪ್ಪು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿದ ಉಂಡಾಲ ಪದ್ಮಣ್ಣ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ ಆದರೆ ಶಿವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಅವನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಅವುಗಳ ಹಾಲಿನಿಂದ ಇವನು ಜೀವನ ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇರಲು ಹೇಳಿದ. ಇವನು ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾಯಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ದೂರದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸನೊಬ್ಬನ ಆಕ್ರಮಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ತರಲು ಕಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವಳಿಗೆ ಉಂಡಾಲ ಪದ್ಮಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಮ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆಳವಾದ ಗುಂಡಿ ತೆಗೆದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಯುವತಿಯು ಹಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಂಡಳು. ನಂತರ ಅವನ ಜೊತೆ ಹೋದಳು. ಉಂಡಾಲ ಪದ್ಮಣ್ಣನ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ಈ ಇಬ್ಬರ ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜಾತಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗನಿಗೆ ಒಂದು

ಹತ್ತಿ ಕಂಕಣ ದಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗಿಯ ಮಗನ ಕೈಗೆ ಉಣ್ಣಿದಾರದ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಮೊದಲನೆಯ ಮಗನ ಸಂತಾನವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕಂಕಣದವರು ಎಂದು, ಎರಡನೆಯವಳ ಮಗನ ಸಂತಾನವನ್ನು ಉಣ್ಣೆ ಕಂಕಣದವರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯವರು ಮಿಶ್ರ ಮೂಲದವರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೆಳ ದರ್ಜೆಯವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು, ಮೂರನೆಯ ಉಪ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹಾಲು ಕರೆಯುವಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಯೊಂದರ (ಅಂಡೇ) ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಕುರುಬರು ಹಾಲುಮತದವರು ಎಂದು ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಅದರಿಂದ ಹಾಲಿನ ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಎಚ್.ಎ. ಸ್ವರ್ಣ ಬರೆಯುವಂತೆ ಕುರುಬರು ಮತ್ತೆ ಬಣ ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಉಪವಿಭಾಗಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಅಥವಾ ಗುರುವಿದ್ದು ಆತನನ್ನು ಗೌಡ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗೌಡನ ಹೆಸರೇ ಆ ಬಣಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಣಗಳು ಮತ್ತೆ ಗೋತ್ರ ಅಥವಾ ಬೆಡಗುಗಳಾಗಿ ಉಪವಿಭಾಗಿತವಾಗಿವೆ. ಅವು ಬಹುಪಾಲು ಬುಡಕಟ್ಟು ಲಾಂಛನದ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಇಂದಿಗೂ ಅದೇ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅರಿಶಿಣ ಗೋತ್ರ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಹಳದಿ ಎಂದು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ನಿಷೇಧ ಇದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೊರ್ಟ (ನವಣೆ) ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಣದ ಹಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಭೀಮ ಕವಿಯ ಹಾಲು ಮತ್ತೋತ್ತೇಜಕ ಪುರಾಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಭೀಮಕವಿ ಕುರುಬ ಸಮಾಜದ ಉಗಮ ಕುರಿತು

ಹೇಳಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಆಗ್ನೇಯ ಪುರಾಣದ ಮೂಲಾಧಾರ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೌರುಭನು ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಗಳಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕುರುವ ಸಮಾಜ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಲುಮತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ನೋಡಲು ಒಮ್ಮೆ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಸುಂದರ ತಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕರ್ತನನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ವತಿ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಲುಮತ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೊಲೆ ಹಾಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಲು ವೃಥಾವಾಗಬಾರದೆಂದು ಬಲ ಮೊಲೆ ಹಾಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಪುರುಷ ರೂಪವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಎಡ ಮಲೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಮುದ್ದೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಭೃಂಗಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಮರಿ ಮಾಂಸಗಳಿಗೆ ತಾನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಅವನ ಮಜ್ಜೆ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪಡೆದಾಗ ಅದರಿಂದ ಭೃಂಗಿ ಜೋತಾಡುತ್ತಾನೆ. ಭೃಂಗಿ ಶಿವನ ಸ್ತುತಿಗೈದಾಗ ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನೇ ಅವನಿಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಭಕ್ತರಕ್ಷಕನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಶಿವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅವಮಾನವಾಗಿ ನೆರೆದವರ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕೋಪಗೊಂಡ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮುಂದೆ ನಕ್ಕವರು ಕುರಿಗಳಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನಕ್ಕವರು ಮೇಕೆಗಳಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿರೆಂದು ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಕೆಲಕಾಲ ಕುರಿ ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಆಗ ಒಂದು ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಬಾಗಿಲ ಕೊಂಡಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೂಗುತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು

ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಗುತಿ ಮುತ್ತಲ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾಗವು ಮಹಾಭಾರತದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಕುರುವೇಶ್ವರ ಹತ್ತಿರವಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕುರುಪತಿಪುರ ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಆದಿಗೊಂಡ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಆತನಿಗೆ ಆರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೂ ಆರು ಜನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನು ಉಂಡಾಡಿ ಪದ್ಮಣ್ಣ ಸಹೋದರರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಹೊಲ ಹಸನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅರಿಯದೆಲೇ ಹುತ್ತದ ಮೇಲಿರುವ ಮುತ್ತಲ ಮರ ಕಡಿದೊಡನೆ ಅದರ ಅಡಿಯಿಂದ ನೂರಾರು ಕುರಿಗಳು ಹೊರ ಬಂದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶಿವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಪದ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಕುರಿ ಕಾಯುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಆತನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೀರೇಶನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪದ್ಮಣ್ಣನು ಕುರುಬ ಸಮಾಜದ ಮೂಲ ಪುರುಷನಾದರೆ ಆತನ ಕುರಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಬೀರೇಶ ಬೀರದೇವರಾಗಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಕುರುಬರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯು ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲ ಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ರೈತನೊಂದಿಗೆ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಮೂಲವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಹುತೇಕ ಕುರುಬರು ಕುರಿಸಾಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಸಹಾ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ರಾಯಚೂರು, ಯಾದಗಿರಿ, ಕೊಪ್ಪಳ, ವಿಜಯಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ದಾವಣಗೆರೆ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ

ಕುರಿಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೋಲಾರ, ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕುರಿಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಚಂದ್ರಪ್ಪ ಅಜ್ಜಂಪುರ, ಎಚ್. (2011). ಕುರುಬರ ಕುರುಹುಗಳು. ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ, ಎಂ. (2016). ಅಂಚಿನ ಗುಂಪುಗಳ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ . ಡಿವಿಟ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಹಾಲಪ್ಪ. (2017). ಜನಾಂಗೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕುರುಬರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದರ್ಶನ ಭಾಗ-2. ಕುರುಬರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಷತ್.
- ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ ಹಾಲಪ್ಪ. (2019). ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಟ ವಿಜಯನಗರ ಹೊಸಪಾಲನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನಾವರಣ. ಹಾಲುಮತ ಅಕ್ಕ ಬುಕ್ಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ.
- ತಾರೀಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ. (2010). ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳು. ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ.
- Enthoven. R E. (1920). The Tribes and Castes of Bombay. Vol.2,
- Government Central Press, Bombay. Pp 320

- HayavadanaRao C., Mysore gazetteer, Vol.II, Historical part, Govt. press, P. 516
- Luiz A.A.D. (1963). The Tribes of Mysore. Bangalore
- Nanjundayya, H. V., & Anantakrishna Iyer, L. K. (1931). *Mysore Tribes And Castes Vol. 4*. The Mysore University. Mysore.
- Ramesh, M. N. (2019, April 22). *Kuruba community in Karnataka*. LAP LAMBERT Academic Publishing.
- Rice, B.L. (1908). Imperial Gazetteer Vol XI.
- Thurston, Edgar. (1909). Caste and Tribes of southern India. Vol-4